

«КУЛЬТУРА: выхаванне праз усё жыццё»

— Дзякуючы інтэрнэту многія людзі страчваюць лагічнасць мыслення. Як зрабіць, каб чалавек звяртаўся не толькі да віртуальных крыніц інфармацыі?

— Многія, нават чыноўнікі на месцах, не ведаюць, якія помнікі культуры знаходзяцца на іх тэрыторыі. Можа, прыйшоў час на факультатыўным узроўні ўвядзіць краязнаўства?

— Гадзіны па мастацкай культуры і эстэтыцы на ўсіх узроўнях атрымання адукацыі скарачаюцца. Як гэта адбіваецца на асобе?

Гэта толькі некаторыя з пытанняў, якія былі ўзняты на другім пасяджэнні Рэспубліканскай грамадскай рады па справах культуры і мастацтва пры Савеце Міністраў Беларусі, якое прайшло ў Гомелі. Тэма пасяджэння была вызначана такім чынам: «Культура: выхаванне праз усё жыццё».

Дзеячы культуры, рэктары вядучых устаноў, дзе рыхтуюць кадры для гэтай галіны, і кіраўнікі трох міністэрстваў — культуры, адукацыі і інфармацыі — разам абмяркоўвалі, якім чынам не даць працэсам агульнай глабалізацыі паглынуць тое адметнае і ўнікальнае, што стваралася на працягу стагоддзяў нашымі славытымі продкамі. Занепакоенасць сённяшнім станам культуры, якая ўплывае на развіццё асобы, грамадзяніна, выказалі практычна ўсе ўдзельнікі пасяджэння, што праходзіла ў Гомельскім палацава-парковым ансамблі. **Міністр культуры Павел ЛАТУШКА** адзначыў:

— Грамадзяніна краіны трэба культурна выхоўваць, а таксама стымуляваць да культурнага развіцця праз усё жыццё. Важным з'яўляецца заахвочванне да захавання сямейных традыцый, калі бацькі перадаюць сваім дзецям традыцыі святкавання Калядаў і Вялікадня, адзначэння Радаўніцы і Дзядоў, правядзення абрадаў вяселля і пахавання. Гэта і не толькі гэта — наш культурны пласт.

Пра сучасны стан мастацкай адукацыі і эстэтычнага выхавання

гаварыў рэктар Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтваў **Барыс СВЯТЛОУ**:

— Гэта вельмі кансерватыўная сфера. Шмат чаго змяняецца, але ж прынцыпы выхавання і адукацыі застаюцца аднымі і тымі ж. Як сёння атрымліваецца? Купілі дзіцяці камп'ютар. Бацька тэлевізар глядзіць і не сочыць, на якія сайты сын заходзіць. Я за тое, каб выкарыстоўваліся ўсе навагодні тэндэнцыі: лічбавыя дошкі, камп'ютары і гэтак далей. Але ж на першым месцы павінна заставацца асоба. А то мы гаворым пра нейкія тэхнічныя прыстасаванні і забываем пра чалавека. Мае калегі-рэктары адзначылі, што наша сістэма мастацкай адукацыі не добрая і не дрэнная, яна — своеасаблівая. Таму трэба падыходзіць да яе вельмі асцярожна.

Між іншым, на пасяджэнні рады былі разгледжаны тэндэнцыі развіцця мастацкай адукацыі ў дашкольных і агульнаадукацыйных установах, падрыхтоўка спецыялістаў сферы культуры, пачынаючы са школы, значэнне музыкі ў фарміраванні мастацка-творчага светаадчування асобы... **Прафесар Інстытута жур-**

налістыкі Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта Таццяна АРЛОВА вызначыла ролю сродкаў масавай інфармацыі ў эстэтычным развіцці маладога пакалення. Яна з горыччу агучыла вынікі сацыялагічнага апытання сярод моладзі:

— Высветлілася, што сёння ніхто з маладых не ведае імёнаў Стэфаніі Станюты ці Мікалая Яроменкі-старэйшага. Паколькі няма спецыялізаваных выданняў, размова аб культуры сёння перамясцілася ў блогасферу, якая фактычна нікім не кантралюецца. Гэты феномен сучаснай медыя-культуры вельмі папулярны ў маладых, але вельмі небяспечны тым, што аб'ядноўвае пэўную глыбіню з непісьменнасцю і пошласцю. Зараз пры памяншэнні ўплыву друкаваных сродкаў масавай інфармацыі ўзрастае роля тэлебачання. Фактычна сучасная моладзь з'яўляецца прадуктам, які створаны тэлебачаннем. Яго камерцыйны складнік дыктуе жорсткія патрабаванні ў бок забяўляльнасці. У выніку змяшчаюцца межы паміж рэальным жыццём і яго адлюстраваннем.

Дарэчы, пытанні, узнятыя ў Гомелі вядучымі дзеячамі мастацтваў

краіны — гэта не толькі аб'ектыўная ацэнка стану культуры, але і пэўны крок да змянення сітуацыі. У тым ліку распрацоўка мераў, якія дазваляць захаваць культурную спадчыну беларусаў, якая перадаецца з пакалення ў пакаленне. Павел Латушка адзначыў, што неабходна большая каардынацыя, узаемадзеянне на ўзроўні міністэрстваў культуры, інфармацыі і адукацыі ў пытаннях выхавання культурнай асобы.

— Трэба пашыраць выкладанне эстэтычных дысцыплін у сістэме адукацыі. Зразумела, што беларускае грамадства з'яўляецца часткай сусветнага грамадства і павінна карыстацца агульначалавечымі прынцыпамі выхавання культурнай асобы. Але ў нас назапашаны ўнікальны досвед, унікальныя нацыянальныя якасці, якія ўзбагачаюць нас культурна і ўзбагачаюць культурную прастору свету з другога боку. Што мы і павінны ўлічваць, зыходзячы з нашых нацыянальных культурных адметнасцяў у выхаванні культурнай асобы.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.
Фота аўтара.

